7.9.2021

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Asia: Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 102/2021 vp)

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta annettua lakia. Esityksessä ehdotetaan, ettei Kilpailu- ja kuluttajavirasto määräisi eikä perisi maksuvelvollisilta valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksua vuodelta 2020. Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry (jäljempänä "MaRa") kiittää kutsusta tulla valiokuntaan kuultavaksi ja lausuu esityksestä seuraavaa:

Matkailu- ja ravintola-ala on suurista ja työllistävistä toimialoista eniten kärsinyt COVID 19 -pandemian ja julkisen vallan päättämien rajoitustoimien ja suositusten vuoksi. COVID 19-pandemiasta nyt jo puolentoista vuoden ajan aiheutuneet seuraukset ovat ajaneet alan yritykset ja työntekijät kestämättömään tilanteeseen niin taloudellisesti kuin henkisestikin.

Yritykset ovat velkaantuneet koronakriisin aikana. Ne ovat menettäneet omia pääomiaan, yrittäjät ovat joutuneet lisäämään omaa rahoitustaan, ja yritykset ovat ottaneet velkaa niin paljon kuin on ollut mahdollista saada. Matkailu- ja ravintola-alan yritysten maksukyky on heikko tai erittäin heikko. Palvelujen kysynnän hitaasti elpyessä kaikki myynnistä jäävä kate menee monilla yrityksillä vanhojen korona-aikaisten velkojen lyhentämiseen. Valtion maksamat korvaukset ja tuet ovat olleet riittämättömiä esimerkiksi verrattaessa niitä muihin Pohjoismaihin.

Ulkomailta Suomeen suuntautuva matkailu pysähtyi täydellisesti maaliskuussa 2020 ja jatkui erittäin heikkona koko vuoden 2020 ajan. Matkailu- ja ravintola-alan tilanne on jatkunut vuoden 2021 aikana edelleen erittäin vaikeana koronavirustilanteen aiheuttamasta epävarmuudesta johtuen.

COVID 19 -pandemiasta aiheutuneet matkustusrajoitukset ovat merkittävällä ja ennen näkemättömällä tavalla vaikuttaneet myös kotimaassa matkailupalveluja tarjoavien yritysten toimintaan. Euroopan kireimpiin lukeutuvat matkustusrajoitukset ovat vieneet asiakkaat hotelleilta, kylpylöiltä ja ohjelmapalvelualan yrityksiltä ja erityisesti niiltä, joiden asiakkaista kaikki tai suuri osa on ulkomaalaisia. Kotimainen kysyntä ei ole korvannut ulkomaalaisten matkustajien puuttumisesta aiheutunutta menetystä.

Monet yritykset ovat kärsineet siitä, että Suomella ei ole ollut kilpailukykyistä mallia Suomen rajojen avaamisesta ulkomaalaisille matkustajille. MaRa on katsonut, että valtioneuvoston on purettava rajoituksia ja suosituksia nopeassa aikataulussa yritysten ja työpaikkojen pelastamiseksi.

Matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta annetun lain 3 §:n mukaan vuotta 2020 koskeva valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksu määräytyy osin vuoden 2019 liiketoiminnan perusteella. Tuolloin COVID 19 -pandemia ei vielä vaikuttanut yritysten toimintaan. Yrityksille olisi erittäin ongelmallista se, että valvontamaksu perittäisiin vuoden 2020 suurimman asetetun vakuuden mukaan ja maksukyvyttömyyssuojamaksu määräytyisi puolestaan vuoden 2019 matkapalveluyhdistelmien liikevaihdon perusteella. Toisaalta COVID 19 -pandemiasta aiheutunut liikevaihdon alentuminen vuonna 2020 tulee näkymään vasta vuoden 2021 maksujen perinnässä.

MaRa kannattaa esitystä, että lakia matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta muutetaan väliaikaisesti niin, että Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei peri matkapalveluyhdistelmien tarjoajilta valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksua vuodelta 2020.

Eduskunta on edellyttänyt valtion tukitoimien jatkamista niin kauan kuin julkinen valta rajoittaa perustuslain suojaamaa elinkeinonvapautta. Rajoitustoimet ovat heikentäneet merkittävästi matkailu- ja ravintola-alan toimintaa toukokuun 2021 lopun jälkeenkin.

MaRa katsoo edellä mainitun vuoksi tärkeäksi valmistella kiireellisenä uusi kustannustuki korvaamaan rajoitustoimista toukokuun 2021 lopun jälkeen matkailu- ja ravintola-alan yrityksille aiheutuneita liiketoiminnan kiinteitä kuluja.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Sami Hämäläinen
lakimies, varatuomari

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry on matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palvelualojen elinkeino- ja työmarkkinajärjestö. MaRa edustaa hotelleja, kylpylöitä, viikko-osakeyrityksiä, leirintäalueita, kongressi- ja tapahtumatoimialan yrityksiä, ravintoloita, catering-yrityksiä, eines- ja valmistuskeittiöitä, kahviloita, pubeja, yökerhoja, liikenneasemia, huvi-, teema- ja elämyspuistoja, keilahalleja, festivaaleja ja konserttitapahtumia, ohjelmapalveluyrityksiä, luontomatkailuyrityksiä, hiihtokeskuksia sekä matkailun markkinointi- ja välityspalveluita tarjoavia yrityksiä. MaRassa on 2 800 jäsentä, joilla on 7 700 toimipaikkaa. MaRan jäsenyritykset työllistävät noin 70 000 henkilöä.